

Vergaderjaar 1984–1985

18 346 **Regelen met betrekking tot de oprichting van de Postbank N.V. (Postbankwet)**

Nr. 7 **NOTA VAN WIJZIGING**

Ontvangen 6 februari 1985

Het voorstel van wet wordt gewijzigd als volgt:

A. In artikel 2, eerste lid, wordt voor «vervallen» gelezen: vervalst.

B. Artikel 5 wordt gelezen als volgt:

Artikel 5

1. De leningen, bedoeld in artikel 4, hebben een looptijd van vijftwintig jaar en worden, onverminderd het bepaalde in het derde en vierde lid, na vijftien jaar in tien zo veel mogelijk gelijke delen afgelost. De Postbank N.V. is bevoegd in overeenstemming met Onze Minister van Financiën, De Nederlandsche Bank N.V. gehoord, een of meer van de leningen geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen.

2. Over de leningen, bedoeld in artikel 4, is de Postbank N.V. rente verschuldigd, die door Onze Minister van Financiën, De Nederlandsche Bank N.V. gehoord, voor de aanvang van de leningen wordt vastgesteld. De vaststelling geschiedt aan de hand van de tarieven die gelden op de kapitaalmarkt en, voor zover de bijzondere balansstructuur van de bank zulks vereist, aan de hand van de te verwachten opbrengst van door Onze voornoemde Minister, De Nederlandsche Bank N.V. gehoord, aan te wijzen uitzettingen op overeenkomstige termijn van de bank.

3. De leningen zijn te allen tijde geheel of gedeeltelijk converteerbaar in aandelen in de Postbank N.V. tegen een koers die gelijk is aan de intrinsieke waarde van de uitstaande aandelen op het tijdstip van conversie. Onze Minister van Financiën bepaalt ten laste van welke lening of leningen de conversie plaatsvindt. Het geconverteerde deel van de lening of leningen wordt in gelijke delen in mindering gebracht op de nog af te lossen delen van de lening of leningen ten laste waarvan de conversie plaatsvindt.

4. Conversie geschiedt telkens op verzoek van Onze Minister van Financiën, De Nederlandsche Bank N.V. gehoord.

Onze voornoemde Minister kan slechts een verzoek tot conversie doen

a. indien de conversie vanuit het oogpunt van de aandeelhouder op bedrijfseconomische gronden verantwoord is, of

b. indien de omstandigheden die tot conversie aanleiding geven hun oorzaak vinden in de balansstructuur van de Postbank N.V. op de datum van oprichting,

mits de conversie niet leidt tot een solvabiliteitspositie van de bank die onevenredig afwijkt van de gemiddelde solvabiliteitspositie van de Nederlandse kredietinstellingen, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, c en f, van de Wet toezicht kredietwezen.

C. In artikel 6 wordt het woord «zaken» vervangen door: vermogensbestanddelen.

D. Na artikel 9 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 9a

1. De onder de Postcheque- en Girodienst en de Rijkspostspaarbank berustende archiefbescheiden worden ter beschikking gesteld aan de Postbank N.V. Daarvan wordt een verklaring opgemaakt, die tenminste inhoudt een specificatie van de archiefbescheiden. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, de bank en de algemene rijksarchivaris bewaren ieder een exemplaar van deze verklaring.

2. De Archiefwet 1962 (Stb. 313) is op de in het eerste lid bedoelde archiefbescheiden van toepassing, met dien verstande, dat de archiefbescheiden welke ouder zijn dan vijftientig jaar, binnen een tijdvak van vijf jaar door de Postbank N.V., door tussenkomst van Onze Minister van Financiën, worden overgebracht naar de algemene rijksarchiefbewaarplaats.

E. Aan artikel 10, vierde lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: Van de overlegging van het voorstel wordt mededeling gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

F. In artikel 15, tweede lid, wordt «artikel 12» vervangen door: artikel 13.

G. In artikel 26 wordt in onderdeel C voor de zin die begint met «Tenzij» een 4 geplaatst.

H. In artikel 31 wordt het onderdeel B als volgt gelezen:

B. in artikel 23 wordt het zesde lid vernummerd tot vijfde lid en als volgt gelezen:

5. Belegging van kasgeld behoeft goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

I. Na artikel 32 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 32a

In artikel 59, tweede lid, eerste zin, van de Onteigeningswet (Stb. 1851, 125) wordt het zinsdeel «na betalingsopdracht van de Postcheque- en Girodienst, op de postrekening van de rechthebbende is overgeschreven» vervangen door: ten laste van de onteigenende partij is overgeschreven op een rekening van de rechthebbende bij een volgens de Wet toezicht kredietwezen ingeschreven kredietinstelling.

J. Artikel 33, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

2. De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld.

Toelichting

B

Sedert het begin van 1984 is, mede in samenwerking met de Nederlandse Bank, een nadere studie verricht inzake de balansstructuur van de

RPS/PCGD teneinde onder meer de uitvoering van de in de artikelen 4 en 5 van het ontwerp neergelegde bepalingen te gelegener tijd zo goed mogelijk te doen verlopen. Deze nadere studie heeft onder meer geleid tot het inzicht dat het gewenst is een aantal wijzigingen aan te brengen in artikel 5 van het ontwerp. Inhoudelijk betreffen deze wijzigingen de wijze van rentevaststelling van de in artikel 4 bedoelde leningen, alsmede de condities waaronder tot conversie van de leningen in eigen vermogen kan worden overgegaan. Als gevolg van deze wijzigingen, op de inhoudelijke kant waarvan in het hierna volgende nader wordt ingegaan, is artikel 5 geheel herschreven.

In het ontwerp was de looptijd van de leningen van de Staat aan de Postbank bij wet gefixeerd op 25 jaar met aflossing in 15 gelijke delen ingaande in het elfde jaar na oprichting van de Postbank. Voor de rentevaststelling was gekozen voor een systeem waarbij de rente op enig deel van de leningen telkens voor drie jaar zou worden vastgesteld; bovendien was er zorg voor gedragen dat de rente-aanpassingen evenwichtig in de tijd zouden zijn verdeeld doordat telkenjare de rente op een derde deel van de leningen zou worden geactualiseerd. Achtergrond van deze regeling was dat het enerzijds redelijk werd geacht dat de Postbank nog gedurende een relatief lange periode over de bedoelde gelden zou kunnen beschikken, terwijl het anderzijds ongewenst werd geacht dat de Postbank gedurende lange tijd aan een en dezelfde historische rente over de leningen zou vastzitten.

De nadere studie heeft tot het inzicht geleid dat het – vanuit de optiek van een gezonde bedrijfsvoering door de Postbank – juist wel gewenst is dat de rente over de leningen voor langere tijd wordt gefixeerd. Het spaarbankkarakter van de RPS brengt met zich mee dat men in het verleden placht te beleggen in leningen met lange tot zeer lange looptijden en met een voor de duur van de lening vaststaande rente. Als gevolg daarvan zal de Postbank van start gaan met een beleggingsportefeuille die voor een niet onaanzienlijk deel bestaat uit verstrekte leningen met een lange gemiddelde resterende looptijd en een fixe rente. Daar staat tegenover dat als gevolg van de in de loop der jaren gewijzigde omstandigheden op de spaarmarkt de RPS thans in veel mindere mate dan voorheen over aange-trokken middelen beschikt die vergelijkbaar ongevoelig zijn voor eventuele stijgingen van het renteniveau op de kapitaalmarkt. Als gevolg daarvan loopt de RPS op dit moment een aanzienlijk renterisico. Teneinde dit risico te verkleinen en daarmee de levensvatbaarheid van de Postbank niet te frustreren, wordt thans voorgesteld dat de wijze van rentevaststelling en de looptijd van de in artikel 4 bedoelde leningen zodanig wordt gekozen dat daardoor de bedoelde risico's zo goed mogelijk worden gemitigeerd. Dit wordt bereikt door een regeling waarbij in overleg met de Nederlandsche Bank een aantal lang lopende leningen in de beleggingsportefeuille van de RPS wordt aangewezen tot het bedrag van de door de Staat aan de Postbank te verstrekken leningen, en waarbij vervolgens de rente van deze leningen eenmalig (bij oprichting) wordt vastgesteld en voor hun resterende looptijd gefixeerd. De rente op deze leningen zal zo goed mogelijk worden afgestemd op de rente over de aangewezen uitzettingen, daarbij tevens rekening houdend met het vigerende niveau van de kapitaalmarktrente. Uiteraard zullen allereerst die uitzettingen in aanmerking komen die qua resterende (gemiddelde) looptijd het best overeenkomen met de door de Staat aan de Postbank te verstrekken leningen.

Ten einde de samenhang tussen de hierboven bedoelde uitzettingen en de door de Staat te verstrekken leningen niet onnodig snel te verbreken is de aflossingsvrije periode van die leningen verlengd tot vijftien jaar.

In het verlengde van het voorgaande is het gewenst gebleken ook de wettelijke voorwaarden waaronder conversie van de door de Staat aan de Postbank te verstrekken leningen in eigen vermogen kan plaatsvinden, aan te passen. Naast de reeds in het ontwerp voorziene conversiemogelijkheden

wordt thans voorgesteld conversie ook mogelijk te maken indien zich na oprichting omstandigheden voordoen die conversie gewenst maken mits die hun oorzaak vinden in de balansstructuur op het moment van oprichting van de Postbank. Het is immers niet uit te sluiten dat zich na oprichting van de Postbank omstandigheden realiseren die de Postbank in problemen brengen, omstandigheden waarvan de oorzaken uit de balansstructuur van RPS en PCGD stammen en waarvoor geldt dat zij, als bij oprichting hun volle omvang bekend zou zijn geweest, tot een groter eigen vermogen (dan wel grotere voorzieningen) bij oprichting zouden hebben geleid. Door in die omstandigheden tot conversie over te kunnen gaan, krijgt de Minister van Financiën een instrument in handen om achteraf alsnog corrigerend te kunnen optreden in het belang van de continuïteit van de instelling. Voorwaarde is uiteraard dat deze bevoegdheid niet zodanig wordt gebruikt dat de Postbank daardoor alsnog in een onevenredig gunstige solvabiliteitspositie ten opzichte van de overige kredietinstellingen komt te verkeren. De Nederlandsche Bank zal dit aspect betrekken in haar advisering, die telkens aan conversie vooraf dient te gaan.

D

De Archiefwet 1962 stelt onder meer regelen met betrekking tot de definitieve bestemming van de archieven van overheidsorganen. Onder overheidsorganen verstaat deze wet mede die organen, die na haar inwerkingtreding zullen worden opgeheven. De Archiefwet 1962 blijft derhalve van toepassing op de door de PCGD/RPS gevormde archiefbescheiden.

Het van toepassing blijven van de Archiefwet 1962 impliceert onder meer, dat de vennootschap gehouden is om de archiefbescheiden gedurende de periode van de terbeschikkingstelling in goede en geordende staat te bewaren (artikel 2 Archiefwet 1962) en dat de regelen met betrekking tot het toezicht daarop van de algemene rijksarchivaris (artikel 19) onverkort blijven gelden.

Het is voorts voor de continuïteit van de bedrijfsvoering gewenst, dat de Postbank N.V. tijdelijk kan beschikken over de meer recente archiefbescheiden van de op te heffen overheidsorganen.

Het eerste lid voorziet in een dergelijke terbeschikkingstelling waarvan de duur in het tweede lid is aangegeven. Deze termijn wijkt af van de termijn, welke in de Archiefwet 1962 (artikel 5) wordt gehanteerd, enerzijds omdat kan worden aangenomen, dat de onderhavige archiefbescheiden hun betekenis voor de actuele bedrijfsvoering verloren hebben en anderzijds omdat deze termijn beter aansluit bij een verkorting van de overbrengings-termijn, zoals die thans in het kader van een herziening van de Archiefwet 1962 wordt overwogen.

De in het eerste lid bedoelde verklaring strekt er toe om vermenging van de overgaande archiefbescheiden met de door de Postbank N.V. te vormen archiefbescheiden te voorkomen en om te zijner tijd te dienen als hulpmiddel bij de overbrenging van de archiefbescheiden van de PCGD/RPS naar de algemene rijksarchiefbewaarlokaal.

E

Zoals in de memorie van antwoord is uiteengezet wordt de suggestie om door middel van publicatie in de Staatscourant een breder publiek in de gelegenheid te stellen op een voorstel tot statutenwijziging dienaangaande te reageren, door de ondergetekenden overgenomen.

I

Ingevolge de eerste zin van het tweede lid van het huidige artikel 59 van de Onteigeningswet wordt met een bewijs van betaling gelijkgesteld een

bewijs dat de som van de schadeloosstelling c.q. van het voorschot na betalingsopdracht aan de Postcheque- en Girodienst op de postrekening van de rechthebbende is overgeschreven. Deze zin is ingevoegd bij Wet van 27 oktober 1972, Stb. 578. Nu in het ontwerp Postbankwet de afschaffing der Postcheque- en Girodienst wordt voorgesteld, zal het noodzakelijk zijn om – onder handhaving van de in de praktijk op prijs gestelde mogelijkheid van girale stortingen en overmakingen bij de voldoening der verschuldigde onteigeningspenningen – een andere instantie in artikel 59, tweede lid, der Onteigeningswet aan te wijzen dan de Postcheque- en Girodienst. Hierom is gezocht naar een vervanging in de vorm van een regeling, dat met een bewijs van betaling thans wordt gelijkgesteld: een bewijs dat de verschuldigde gelden zijn overgeschreven op een rekening van de rechthebbende bij een volgens de Wet toezicht kredietwezen ingeschreven kredietinstelling. De regeling sluit aan bij de aanvaarding van girale betaling als een gewone wijze van betaling, zoals geregeld in artikel 6.1.9A.3 nieuw B.W.

J

Nader onderzoek heeft uitgewezen dat het in het belang van een soepel verloop van de oprichting en de daarmee samenhangende handelingen de voorkeur verdient om terzake van de inwerkingtreding van artikelen en onderdelen daarvan een grotere flexibiliteit te waarborgen dan de eerste versie van artikel 33, tweede lid, doet.

A, C, F, G en H

Het betreft hier technische wijzigingen zonder inhoudelijke consequenties.

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes